

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ROMANTİK İLİŞKİLERDE AKILCI OLMAYAN İNANÇLAR İLE BÜYÜKLENMECİ VE KIRILGAN NARSİSİZM VE BİLİŞSEL ESNEKLİK ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ (Araştırma Makalesi)

Yeşim DERSUNELİ (*) - Özlem ÇAKMAK TOLAN (**)

Öz

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile büyülenmeci ve kırılğan narsisizm ve bilişsel esneklik arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma grubu Türkiye’de farklı üniversitelerde öğrenim gören 306’sı (%73,4) kadın, 111’i (%26,6) erkek olmak üzere 417 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Veriler, Demografik Bilgi Formu, Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği, Patolojik Narsisizm Envanteri ve Bilişsel Esneklik Envanteri kullanılarak toplanmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek için Pearson Korelasyon Analizi ve Hiyerarşik Regresyon Analizi, değişkenlerin ortalamalarındaki farklılaşmaları belirlemek için t-Test ve Tek-Yönlü ANOVA analizleri uygulanmıştır. Demografik değişkenlerle yapılan analizlere göre, daha önceden hiç ilişki yaşamamış kişilerin, daha önceden ilişki yaşayan kişilere kıyasla romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlara daha fazla sahip oldukları belirlenmiştir. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, büyülenmeci narsisizm ve bilişsel esneklik ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar arasında negatif yönde, kırılğan narsisizm ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. Regresyon analizi sonuçlarında, bilişsel esneklik ve büyülenmeci ve kırılğan narsisizmin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları anlamlı düzeyde yordadıkları bulunmuştur. Araştırma sonuçları çerçevesinde, kişilik özelliklerinin ve bilişsel mekanizmaların bireyin romantik ilişkilerinde akılcı olmayan inançlarını etkileyen yapılar oldukları belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar ilgili alanyazın ışığı altında tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Büyülenmeci Narsisizm, Kırılğan Narsisizm, Bilişsel esneklik, Romantik ilişkiler, Akılcı olmayan inançlar.*

*) Yüksek Lisans Öğrencisi, Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı (e-posta: yesimdersoneli@gmail.com), ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8335-1409>

**) Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü (e-posta: ozlemtolan@gmail.com), ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8128-6498>

Examining the Relationships Between Irrational Romantic Relationship Beliefs, Grandiose and Vulnerable Narcissism and Cognitive Flexibility

Abstract

The aim of this study is to examine the relationships between irrational romantic relationship beliefs, grandiose and vulnerable narcissism and cognitive flexibility in university students. The study group consists of 417 students, 306 (73.4%) female and 111 (26.6%) male, studying at different universities in Turkey. Data were collected using Demographic Information Form, Irrational Romantic Relationship Beliefs Inventory, Pathological Narcissism Inventory, and Cognitive Flexibility Inventory. Pearson Correlation Analysis and Hierarchical Regression Analysis were used to determine the relationships between the variables, t-test and One-Way ANOVA analyzes were used to determine the differences in the means of the variables. According to the analyzes made with demographic variables, people who have never been in a relationship have more irrational romantic relationship beliefs than people who have had relationships before. As a result of the correlation analysis, it was determined that there were negative significant relationship between grandiose narcissism and cognitive flexibility and irrational romantic relationship beliefs, and positive significant relationship between vulnerable narcissism and irrational romantic relationship beliefs. In the results of the regression analysis, it was found that cognitive flexibility and grandiose and vulnerable narcissism significantly predicted irrational romantic relationship beliefs. Within the framework of the research results, it has been determined that personality traits and cognitive mechanisms are structures that affect the individual's irrational romantic relationship beliefs. The results obtained were discussed in the light of the relevant literature and suggestions were presented.

Keywords: *Grandiose Narcissism, Vulnerable Narcissism, Cognitive flexibility, Romantic relationships, Irrational beliefs.*

1. Giriş

Romantik ilişkiler, özellikle üniversite dönemini içine alan beliren yetişkinlik döneminde önemli bir boyut olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu dönemde romantik ilişkilerin yaşanması, kişiler için yetişkinliğe geçiş sürecinde kritik bir gelişimsel görev olarak kabul edilmektedir (Shulman ve Connolly, 2013). Bu bağlamda, bireyin bir yakın ilişkiye sahip olamamasının yaşam boyu sahip olacağı huzur ve refah üzerinde ciddi olumsuz etkilerinin olabileceği belirtilmektedir (Robles ve diğerleri, 2014). Başarılı bir şekilde olumlu yakın ilişkiler kurabilen ve sürdürebilen bireylerin yaşamlarına yönelik memnuniyet düzeylerinin daha yüksek olduğu ve sonraki gelişimsel dönemlere daha iyi uyum sağladıkları vurgulanmaktadır (Adamczyk ve Segrin, 2016). Bu dönem içerisinde bulunan bireylerin yakın kişiler arası ilişkilere sahip olma durumları ve bu ilişkilerin nasıl devam ettiği olumlu bir yaşam sürdürebilmeleri açısından önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Romantik ilişkiler içerisinde, bireyler her zaman partnerleri ile uyum ve doyum düzeyi yüksek bir ilişki içinde olmayabilmektedirler. Romantik ilişkilerin çoğunda stresli ve çatışmalı dönemlerin olduğu sıklıkla belirtilmektedir (Gómez-López ve diğerleri, 2019). Stresli ve çatışmalı dönemlerin olması bireylerin ilişki içerisinde yaşadıkları doyum ve sağlıklı süreçleri azaltabilmektedir (Aloia ve Solomon, 2015). Bu bağlamda, romantik ilişkileri etkileyen durumların alanyazında sıklıkla araştırıldığı görülmektedir. Bu çalışmalar incelendiğinde; bireylerin kişiler arası becerileri (Karataş, 2019; Singh ve diğerleri, 2017; Yiğit ve Çelik, 2016), kişilik özellikleri (Kashdan ve diğerleri, 2018; Kaya ve Karahasanlı, 2019; Öngün, 2018) ve bilişsel süreçleri (Blake ve diğerleri, 2018; Gündoğdu ve diğerleri, 2018; Trémolière ve Djeriouat, 2019) gibi konuların araştırıldığı görülmektedir. İlgili çalışmalar bağlamında, romantik ilişkileri etkileyen bireysel ve kişiler arası boyutlar açısından farklı unsurların incelendiği sonucu karşımıza çıkmaktadır.

İlişkinin uyumlu veya uyumsuz olması üzerinde etkili olan, çatışmalara neden olabilen ve değerlendirilmesi gereken bilişsel süreçler, düşünceler, inançlar, saygıtlar vb. etkenler bulunmaktadır. Bu bağlamda, ilgili alanyazın incelendiğinde, romantik ilişkilerde ilişki doyumunda azalmaya ve sağlıksız bir sürece neden olan bilişsel süreçlerden birinin akılcı olmayan romantik ilişki inançları olduğu görülmektedir (Saraç ve diğerleri, 2015; Sarı ve Korkut-Owen, 2016; Vanhee ve diğerleri, 2018). Ellis (1986) romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları, bireyin kendisi, birlikte olduğu kişi ve romantik ilişkinin doğası hakkındaki abartılı, mantıksız, katı ve değişime dirençli inançlar olarak tanımlamaktadır. İlişkilerde çatışmaların olması aslında kaçınılmazdır ve partnerler aynı olaya tepkilerini farklı açılardan gösterebilmektedirler. Ancak ilişkilerdeki bazı bilişler gerçeği yansıtmayabilir ve oldukça sağlıksız olabilir. İlişkideki bu bilişler, inançlar ve beklentiler, bireylerin ilişki doyumunu (Topkaya ve diğerleri, 2021), duygu, düşünce ve davranışlarını etkileyebilmektedir (Kemer ve diğerleri, 2016). Ellis (1974), diğer insanların değerlendirilmesini yanı sıra; kendini değerlendirme, onları yüceltme veya lanetleme gibi durumlarla sonuçlanan bazı düşünce ve inançların olabileceğini belirtmiştir. Uyumsuz ve hatalı olarak ele alınan bu düşüncelerin bireyin ilişkisi içerisinde olumsuz etkilere yol açabileceği ve bu bağlamda değerlendirilmesinin önemli olabileceği görülmektedir. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlara yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde; bağlanma (Bahadır-Yılmaz ve Şahin, 2021; Sarı ve Korkut-Owen, 2016; Uğur ve Çakır, 2021), ilişki doyumunu (Öcal-Yüceol, 2016; Sarı ve Korkut-Owen, 2016; Topkaya ve diğerleri, 2021), algılanan ebeveyn tutumu (Sardoğan, 2014; Tosun ve Yazıcı, 2021), şemalar (Haratian ve diğerleri, 2020; Simons ve diğerleri, 2012) gibi konuların araştırıldığı görülmektedir. Bunların yanı sıra, Donnellan ve diğerleri (2004), yakın ilişkilerde kişilik özelliklerinin, ilişkilerde düşünme, hissetme ve davranış süreçlerini incelerken dikkate alınması gereken psikolojik yapılar olduğunu belirtmişlerdir. Kişilik özellikleri nispeten istikrarlıdır (Wright ve Simmis, 2016) ve karakteristik düşünme, hissetme ve davranış biçimlerini içermektedir (Bleidon ve diğerleri, 2016). Bu bağlamda, mevcut araştırma kapsamında, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların kişilik özellikleri çerçevesinde değerlendirilmesinin yakın ilişkilerin işleyişini ve doğasını anlamak açısından olumlu sonuçlarının olabileceği düşünülmektedir.

Kişilik özellikleri ve romantik ilişkilere yönelik çalışmalar incelendiğinde, bir kişilik özelliği olarak ele alınan narsisizmin sıklıkla çalışıldığı görülmektedir (Lamkin ve diğerleri, 2015; Vrabell ve diğerleri, 2019; Wurst ve diğerleri, 2017). İlgili alanyazın incelendiğinde, geçtiğimiz dönemlerde narsisizmi hem bir kişilik özelliği hem de bir klinik bozukluk olarak ele alan araştırmaların artmaya başladığı belirtilmektedir (Jauk ve Kanske, 2021). Pincus ve diğerleri (2009), narsisizmi çoklu öz-düzenleme, duygu-düzenleme ve etki alanı düzenleme mekanizmaları aracılığıyla olumlu bir benlik imajını sürdürme yeteneği olarak tanımlamışlardır. Bu tanımlamanın yanı sıra, birçok kuramcı, narsisizmin normal ve patolojik ifadelerinin olduğunu öne sürmüşlerdir (Morf, 2006; Pincus, 2005; Ronningstam, 2009). İlgili alanyazında özellikle patolojik narsisizme yönelik çalışmaların artış gösterdiği görülmektedir (Drozek ve Uhruh, 2020; Wright ve diğerleri, 2017; Wright ve Edershile, 2018). Araştırmalardaki bu artış, narsisizmin fenotipinde çeşitliliğin ortaya çıkmasına neden olmuştur ve narsisizmin çok boyutlu olduğu görüşü kabul edilmeye başlanmıştır (Krizan ve Herlache, 2017). Narsisizmin fenotipindeki en önemli ayırım büyülenmeci ve kırılğan olarak Wink (1991) tarafından yapılmıştır. *Büyülenmeci narsisizm*, yüksek benlik saygısı (Barry ve diğerleri, 2015; Brookes, 2015; Zhang ve diğerleri, 2017) öznel iyi oluş, sosyal olarak baskınlık, kibirlilik, bencillik, teşhircilik gibi özelliklerle karakterize edilirken, *kırılğan narsisizm* ise düşük benlik saygısı (Brookes, 2015; Zhang ve diğerleri, 2017), kaçınma, utanç, reddedilmeye veya eleştirilmeye aşırı duyarlılık, aşırı kaygı, kolayca incinme gibi özelliklerle karakterizedir (Czarna ve diğerleri, 2018; Miller ve diğerleri, 2016; Pincus ve Lukowitsky, 2010; Krizan ve Herlache, 2017). Bu iki fenotip bazı ortak noktalara sahiptir (Levy, 2012) ve bu nedenle bireyler bazen bu iki durum arasında gidip gelebilmektedirler (Ronningstam, 2009). Edershile ve Wright (2019) yapmış oldukları bir çalışmada, hem büyülenmeci hem de kırılğan narsisizme sahip bireylerin kişiler arası süreçlerde soğuk davranışlarda bulduklarını ve ortalama büyülenmeci ve yüksek kırılğanlık düzeylerinde olan kişilerin başkalarını da soğuk olarak algıladıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bunların yanı sıra, alanyazında yapılan çalışmalarda bu iki grubun bazı noktalarda birbirinden farklılaştığı görülmektedir. Örneğin alanyazındaki farklı çalışmalarda, kırılğan narsisizmi olan bireylerde depresyon, anksiyete, intihar amacı olmayan kendini yaralama davranışı ve intihar girişimlerinin yüksek olduğu saptanmıştır (Miller ve Campbell, 2008; Pincus ve Lukowitsky, 2010; Russ ve diğerleri, 2008). Pincus ve diğerleri (2014) bu tip bir depresyonun boşluk, işe yaramazlık ve intihar düşüncesi ile karakterize olduğunu belirtmişlerdir. Russ ve diğerlerine (2008) göre, büyülenmeci narsisizm madde kötüye kullanımı ile ilişkilidir ve genellikle antisosyal veya paranoid kişilik bozukluğu ile birlikte ortaya çıkmaktadır. Ayrıca ilgili alanyazındaki diğer çalışmalarda kırılğan narsisizmin daha yüksek nevrozizm ile ilişkili olduğu (Miller ve diğerleri, 2011, Maciantowicz ve Zajenkowski, 2018), büyülenmeci narsisizmin ise nevrozizm ve uyumluluk ile negatif, dışa dönüklük ile pozitif yönlü bir ilişkiye sahip olduğu belirtilmektedir (Miller ve diğerleri, 2011). Bu bağlamda, iki fenotip ortak ve farklı özelliklere sahip oldukları görülmektedir.

Büyülenmeci ve kırılğan narsisizmin ilişkilerde nasıl farklılaşabildikleri ve bilişsel süreçlerde bu iki fenotipin nasıl bir etkiye sahip olduğu mevcut araştırmada incelenmek

istenen temel bir unsur olarak ele alınmıştır. Bu bağlamda alanyazın incelendiğinde çoğunlukla büyülenmeci narsisizmi ele alan çalışmaların olduğu (örn: Brunell ve Campbell, 2011; Lamkin ve diğerleri, 2017; Lavner ve diğerleri, 2016) kırılan narsisizmi de ele alan ve büyülenmeci ve kırılan narsisizmin farklı ilişki kalıplarına sahip olduklarını belirten bazı çalışmaların da bulunduğu görülmektedir (örn: Herman ve diğerleri, 2018; Tortoriello ve diğerleri, 2017). Kırılan narsisizm özelliklerine sahip bireylerin fedakârlık göstermeye, partnerlerine karşı romantik duygular geliştirmeye ve daha sahiplenici bir aşk tarzını ifade etmeye yatkın oldukları (Rohmann ve diğerleri, 2012), bunun yanı sıra büyülenmeci narsisizm özelliklerine sahip bireylerin ise mükemmel bir aşk yaşayabilecekleri bir partner seçme eğiliminde oldukları belirtilmektedir (Feng ve diğerleri, 2012). Russ ve diğerleri (2008) büyülenmeci narsisizm özelliklerine sahip bireylerin ilişkilerinde fazla manipülatif ve kontrolcü olduklarını, kırılan narsisizm özelliklerine sahip bireylerin ise, mutsuz ve depresif olduklarını ve reddedilme ve terk edilme ile ilgili kaygı düzeylerinin yüksek olduğunu öne sürmüşlerdir. Narsisizm özelliklerine sahip bireyler ilişkilerinde çok yüksek düzeyde kıskançlık sergileyebilirler (Chin ve diğerleri, 2016). Buna yönelik yapılan bir açıklama, narsisizm özelliklerine sahip bireylerin kendi davranış ve düşüncelerine bakarak partnerleri hakkında mantıklı olmayan çıkarımlarda buldukları şeklindedir (Herman ve diğerleri, 2018). Bilotta ve diğerleri (2018) tarafından yapılan bir başka çalışmada, narsisistik kişilik bozukluğu olan bireylerin ilişkilerinde bozulmalar olduğu hem kendi hem de karşılarındaki kişinin mental durumunu ve düşüncelerini anlamakta zorluk yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bu bağlamda, romantik ilişkilerde büyülenmeci ve kırılan narsisizmin farklılaşabilen ilişki ve düşünce kalıplarına sahip oldukları ve ilişkiler üzerinde bozucu etkilerinin olduğu sonucu karşımıza çıkmaktadır.

Kişilik özelliklerinin yanı sıra, romantik ilişkileri ve ilişkilerde akılcı olmayan süreçleri etkileyen bir diğer etken bilişsel süreçlerdir. Bu bağlamda, mevcut çalışmada ele alınan bir diğer değişken bilişsel esnekliktir. Dennis ve Vander Wal (2009) bilişsel esnekliği, değişen çevresel durumlara ve uyaranlara uyum sağlamak için bilişsel süreçleri değiştirme yeteneği olarak tanımlamışlar ve uyumsuz düşünceleri yeniden yapılandırmak için gerekli bir süreç olduğunu öne sürmüşlerdir. Bilişsel esneklik, karşılaşılan farklı durumları çözmek için çeşitli stratejiler üretebilme ve gösterebilme yeteneğidir (Dennis ve Vander Wal, 2009). Bilişsel esneklik gösterebilme becerisine sahip kişilerin sıkıntı verici ve uyumsuz düşünceleri daha dengeli ve uyumlu düşüncelerle değiştirebildikleri, bu düşünceleri daha kontrol edilebilir olarak algılayıp alternatif düşünceler üretebildikleri vurgulanmaktadır (Gülüm ve Dağ, 2012). Martin ve Anderson (1998) bilişsel esnekliği, iletişim yetkinliğinin altında yatan bir bileşen olarak tanımlamış ve kişiler arası iletişimde farklı stratejilerle iletişimi sürdürme becerisi olduğunu belirtmişlerdir. Bilişsel olarak daha esnek ve dayanıklı olan kişilerin daha uygun ve doğru davranışsal tepkiler verdiklerini, yeni iletişim yolları denediklerini, olağandışı durumlarla karşılaştıklarında davranışlarını ihtiyaçlarına göre uyarladıklarını ve bu davranışları ortaya çıkarmada daha yüksek öz-yeterliliğe sahip olduklarını öne sürmüşlerdir. Alanyazında bilişsel esneklik ile ilgili

yapılan farklı çalışmalarda bilişsel esnekliğin psikolojik iyi oluş (Asıcı ve Sarı, 2021; Fu ve Chow, 2016; Hartkamp ve Thornton, 2017; Wu ve diğerleri, 2020) anksiyete (Kalia ve diğerleri, 2020; Sanagayi-Moharrar ve Mir Shekari, 2019; Yu ve diğerleri, 2019) depresyon (Johnco ve diğerleri, 2014; Lerche ve diğerleri, 2018; Yu ve diğerleri, 2019), iletişim süreçleri (Curran ve diğerleri, 2019; Zambianchi ve Ricci Bitti, 2013) ve problem çözme becerileri (Esen-Aygün, 2018; Idawati ve diğerleri, 2020; Sucu ve Bedel, 2021) ile ilişkili olduğu saptanmıştır. Bu bulgular kapsamında, bireyin bilişsel olarak daha esnek bir yapıda olmasının psikolojik belirtiler, stresle başa çıkma ve psikolojik iyi oluş gibi unsurlar üzerinde olumlu etkilerinin olduğu görülmektedir.

Bilişsel esnekliğin, hatalı düşüncelerin ortaya çıkmasında etkisinin olabileceği ve bir düşünce problemi olarak ele alınan akılcı olmayan inançlarla bilişsel esneklik arasında bir ilişkinin olduğu belirtilmektedir (Gündüz, 2013). İlişkilerin özellikle de romantik ilişkilerin doğasına bakıldığında, farklı durumlara karşı esnek olmanın, yani başka bir deyişle, değişen bu durumlarla başa çıkma becerisini geliştirebilmenin ilişki sürecini daha iyi bir duruma taşıdığı ve bireyleri daha dirençli hale getirdiği görülmektedir (Cañas ve diğerleri, 2003). Bu bağlamda, akılcı olmayan inançlara yönelik alternatif ve esnek düşünme yeteneklerinin ilişkilerde ortaya çıkan çatışma ve sorunların çözümünde etkin rol oynayacağı ifade edilmektedir (Kurt ve Gündüz, 2020). Gündüz (2013) yapmış olduğu bir çalışmada, akılcı olmayan inançların bilişsel esnekliği anlamlı düzeyde yordadığını saptamıştır. Kurt ve Gündüz (2020) tarafından yapılan bir başka çalışmada, üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile bilişsel esneklik düzeyi arasında negatif bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Bireyin bilişsel olarak esnek olması daha akılcı olabilecek düşünceleri seçebilmesi, düşüncelerini değiştirebilmesi ve bir duruma paralel düşüncelerle yanıt verebilmesi açısından oldukça önemlidir (Altunkol, 2017). Bu bulgular çerçevesinde, bilişsel esnekliğin düşünce sistemlerine etki ederek bireyin romantik ilişkilerinde akılcı olmayan inançları ile bir ilişkisinin olabileceği düşünülmektedir.

İlgili alanyazın incelendiğinde, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile pek çok değişkenin ilişkisini ortaya koyan çalışmaların olduğu görülmektedir. Buna karşın büyülenme ve kırılma narsisizm ile bilişsel esneklik düzeyleri ve romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları araştıran bir çalışmanın olmaması dikkat çekmektedir. Kişilik özellikleri ve bilişsel etkenler yakın ilişkileri etkileyen güçlü mekanizmalar olmakla birlikte, ilişkilerde ortaya çıkan olumlu ya da olumsuz süreçleri açıklamada tek başlarına yeterli olmadıkları düşünülmektedir. Bu bağlamda; farklı ilişki kalıplarına sahip büyülenme ve kırılma narsisizm ile bilişsel bir mekanizma olan bilişsel esnekliğin romantik ilişkilerde ortaya çıkabilen hatalı düşünceleri nasıl etkilediğinin araştırılmasının ve kişilik özelliği ile bilişsel süreçlerin birlikte yorumlanmasının alanyazına katkı sunacağı düşünülmektedir. Bunların yanı sıra, erken yetişkinlik dönemine karşılık gelen üniversite eğitimi sürecinde bireylerin romantik ilişkilerinin oldukça önemli olduğu görülmektedir. Bu gelişimsel dönem içinde, akılcı olmayan inançlara sahip olmanın bireylerin gelecekteki ilişki uyumlarını etkileyebilecek boyutlar arasında yer aldığı bilgisinden hareketle, inançlarını etkileyecek kişilik özellikleri ve bilişsel süreçlerin birlikte değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Çalışmanın genel amacı ile ilişkili olarak geliştirilen araştırma soruları şunlardır:

- 1) Üniversite öğrencilerinde yaş, cinsiyet, şu anki romantik ilişki durumu, romantik ilişki süresi, romantik ilişki sayısı gibi demografik değişkenler ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar arasında anlamlı düzeyde bir farklılaşma var mıdır?
- 2) Üniversite öğrencilerinin büyüklenmeci ve kırılğan narsisizm düzeyleri ve bilişsel esneklik seviyeleri ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- 3) Üniversite öğrencilerinin büyüklenmeci ve kırılğan narsisizm düzeyleri ve bilişsel esneklik seviyeleri romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?

1. Yöntem

1.1. Araştırma Modeli

Mevcut çalışma, nicel bir araştırma metodolojisi kullanılan kesitsel bir çalışmadır. Değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek için ilişkisel bir araştırma modeli benimsenmiştir. İlişkisel modelde tasarlanan araştırmalar iki veya daha fazla değişken arasında ilişkinin olup olmadığını ve bu ilişkinin ne düzeyde olduğunu değerlendirme fırsatı sunmaktadır (Karasar, 2016).

1.2. Çalışma Grubu

Araştırma örneklemini Türkiye’de farklı üniversitelerde öğrenim gören ve kolay örnekleme yöntemi ile kendilerine ulaşılabilen öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan ölçekler çevrimiçi formlar olarak hazırlanmış olup, veriler Kasım 2021-Aralık 2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Ölçeklerin cevaplanması ortalama 20-25 dakika sürmüştür. Çalışma grubu, 306’sı (%73.4) kadın, 111’i (%26.6) erkek olmak üzere 417 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Örnekleme 18-24 yaş aralığında 315 (%75.5) ve 25-30 yaş aralığında 102 kişi (%24.5) bulunmakta olup yaş ortalamalarının 23.18 (SS=4,20) olduğu saptanmıştır. Katılımcılardan 183 kişi (%43.9) şu anda romantik ilişkisi olduğunu belirtirken, 234 kişi (%56.1) şu anda bir ilişkisinin olmadığını belirtmiştir. Şu anda bir romantik ilişkiye sahip olan katılımcılardan 32’si (%7.7) 3 aydan az, 47’si (%11.3) 3 ay ile 1 yıl arasında, 56’sı (%13.4) 1 yıl ile 3 yıl arasında ve 48’i (%11.5) 3 yıldan fazla süredir bir romantik ilişkiye sahiptir. Ayrıca şu anki romantik ilişkileri de dahil olmak üzere tüm katılımcılardan 113’ü (%27.1) daha önceden hiçbir romantik ilişki içerisinde bulunmadıklarını, 208’i (%49.9) daha önceden 1 ile 3 kişi, 68’i (%16.3) 4 ile 6 kişi ve 28’i (%6.7) 7 ve daha fazla kişi ile bir romantik ilişki içerisinde bulduklarını belirtmişlerdir.

1.3. Ölçüm Araçları

1.3.1. Demografik Bilgi Formu

Katılımcıların demografik bilgilerinin öğrenilmesi amacıyla araştırmacılar tarafından Demografik Bilgi Formu oluşturulmuştur. Bu formda katılımcılara “yaş, cinsiyet, şu anki romantik ilişki (sevgili) durumu, şu anki romantik ilişkinin süresi, önceden olan romantik ilişkilerin sayısı” gibi sorular sorulmuştur.

1.3.2. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği (RAINÖ)

Ölçek, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları ölçmek amacıyla Sarı (2008) tarafından geliştirilmiştir. 30 maddeden oluşan bu ölçek 5’li Likert tipinde (1: hiç katılmıyorum, 5: tamamen katılıyorum) ve öz bildirim dayalıdır. Ölçek “aşırı beklentiler”, “sosyal zaman kullanımı”, “zihin okuma”, “farklı düşünmek”, “fiziksel yakınlık” ve “cinsiyet farklılıkları” olmak üzere 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin benzer ölçekler geçerliği hesaplanmış ve Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği (Türküm, 2003) ile korelasyonu .34 ve İlişkilere İlişkin Bilişsel Çarpıtmalar Ölçeği (Hamamcı ve Büyüköztürk, 2003) ile .45 olarak bulunmuştur. Ölçeğin genel Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .85’tir (Sarı ve Korkut-Owen, 2015). Alt boyutlara ilişkin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları sırasıyla .81, .78, .78, .69, .53 ve .53’tür (Sarı ve Korkut Owen, 2015). Bu çalışma kapsamında yapılan analizler sonucunda sırasıyla tüm ölçeğin ve aşırı beklentiler, sosyal zaman kullanımı, zihin okuma, farklı düşünmek, fiziksel yakınlık ve cinsiyet farklılıkları alt boyutlarının Cronbach alfa katsayıları .89, .80, .88, .84, .75, .64, .65 olarak bulunmuştur.

1.3.3. Patolojik Narsisizm Envanteri (PNE)

PNE, orijinal hali Pincus ve diğerleri (2009) tarafından narsisizmi büyükmeci ve kırılğan narsisizm düzeyinde değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. 52 maddeden oluşan bu ölçek ve 6’lı Likert tipinde ve öz bildirim dayalıdır. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması Şen ve Barışkın (2019) tarafından yapılmıştır. Ölçek büyükmeci ve kırılğan olmak üzere iki temel alt boyuta sahiptir. Ölçeğin Türkçe formunun toplam Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .93 ve test-tekrar test güvenilirlik katsayısı $r=.91$ olarak bulunmuştur. Alt boyutların kat sayısı ise .91 ile .86 arasında değişiklik göstermektedir (Şen ve Barışkın, 2019). Bu çalışma kapsamında yapılan analizler sonucunda sırasıyla tüm ölçeğin ve büyükmeci ve kırılğan alt boyutlarının Cronbach alfa katsayıları .89, .64, .94 olarak bulunmuştur.

1.3.4. Bilişsel Esneklik Envanteri (BEE)

Bu envanter kişilerin zor durumlarla başa çıkabilmek amacıyla alternatifleri seçebilme, uygun ve uyumlu düşünceler üretebilme, dengeli davranışlar sergileyebilme yetenek-

lerini belirleyebilmek amacıyla Dennis ve Vander Wal (2010) tarafından geliştirilmiştir. 20 maddeden oluşan ölçek 5'li Likert tipinde ve öz bildirime dayalıdır. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması Gülüm ve Dağ (2012) tarafından yapılmıştır. Alternatifler ve kontrol olmak üzere iki alt boyutu bulunmaktadır. Ölçeğin Türkçe formunun genelinin, alternatifler ve kontrol alt boyutlarının Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı sırasıyla .90, .89 ve .85 olarak bulunmuştur (Gülüm ve Dağ, 2012). Tüm envanterin ve alt boyutların test-tekrar test güvenilirlikleri ise .22-.81 arasında değişmektedir. Bu çalışma kapsamında yapılan analizler sonucunda sırasıyla tüm ölçeğin, kontrol ve alternatif alt boyutlarının Cronbach alfa katsayıları .89, .86, .88 olarak bulunmuştur.

1.4. Verilerin Analizi

Veriler, IBM SPSS-22 (Statistical Package for Social Sciences) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım göstermeleri ile ilgili olarak basıklık-çarpıklık değerlerinin -1.5 ile +1.5 arasında olması gerektiği belirtilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Mevcut çalışmadaki tüm değişkenler ve ölçekler normal dağılım göstermektedir. Normallik varsayımına uyan ölçekler için değişkenlerin ortalamalarındaki farklılıkları görebilmek amacıyla 2 gruplu değişkenlerde bağımsız iki örneklem t-testi, 3 ve daha fazla gruplu değişkenlerde tek yönlü ANOVA analizi uygulanmıştır. Levene analizi ile her grubun homojenlik varyansları incelenmiştir. Post Hoc testleri için, her grubun homojen varyans olması durumunda Tukey testi uygulanmıştır. Ölçekler ve değişkenler arasındaki ilişkiyi ve yönünü öğrenmek için normallik varsayımları test edilmiştir. Değişkenler ve ölçekler arasındaki ilişkileri görebilmek amacıyla Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeğini yordayan değişkenleri belirlemek üzere hiyerarşik regresyon analizi uygulanmadan önce normalliğin yanında veriler regresyon varsayımları açısından incelenmiştir. Değişkenlerin doğrusallıkları saçılım grafiği yardımıyla incelenmiş ve tümünün doğrusal oldukları saptanmıştır. Ayrıca varyans genişlik faktörlerine (VIF) bakılmış ve tüm değerlerin 1.000- 1.132 arasında olduğu ve sonuçların güvenilirliğini etkileyecek bir çoklu bağlantısallık probleminin olmadığı belirlenmiştir. 10 ve üzeri VIF değerleri ileri düzeyde bir çoklu bağlantısallık problemine neden olmaktadır (Yan ve Su, 2009). Uç değerleri belirlemek amacıyla z skorlarına bakılmış ve kabul edilebilir aralık olan +3.29 ve -3.29 (Pallant, 2013) dışında hiçbir değer bulunmadığı belirlenmiş, Cook uzaklığı puanı 0.062 olarak bulunmuş ve hiçbir verinin puanı 1'i geçmemiştir. Tabachnick and Fidell (2013), Cook uzaklığı puanı 1'in üzerinde bulunan verilerin uç değerler olduklarını belirtmişlerdir. Tahminlere ait haritalar normal olasılık grafiği kullanılarak değerlendirilirken, eş varyanslılık (homoskedastisite) saçılım grafiği kullanılarak değerlendirilmiştir. Hatalar normal dağılmıştır ve değişen varyans (heteroskedastisite) kanıtı bulunmamıştır. Regresyon varsayımlarının karşılanmasından dolayı hiyerarşik regresyon analizi uygulanmıştır.

Araştırma Etiği

Çalışma, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun bir şekilde yapılmış ve gerekli etik izinler Dicle Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı'nın 26.10.2021 tarihli oturumu ve 163007 sayılı kararı ile alınmıştır (Ek 1).

2. Bulgular

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ile büyülenmeci ve kırılğan narsisizm ve bilişsel esneklik arasındaki ilişkilerin analizinden önce ölçek puanları incelenmiş ve betimsel istatistik değerleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırma Değişkenlerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişken	$\bar{x}$	Ort	SS	Çarpıklık	Basıklık
RAINÖ	417	2.79	.029	.13	-.01
AB	417	3.56	.036	.21	.21
SZK	417	1.84	.042	.17	.17
ZO	417	3.30	.043	-.36	-.36
FD	417	2.04	.041	-.30	-.30
FY	417	2.54	.054	-.75	-.75
CF	417	2.91	.048	-.54	-.54
PNE	417	2.39	.030	.15	-.26
BN	417	2.46	.030	.09	.45
KN	417	2.33	.044	.14	-.35
BEE	417	3.89	.028	-.26	-.09
Kontrol	417	3.36	.042	-.21	-.41
Alternatifler	417	4.17	.028	-.72	.36

Not: α = Cronbach Alfa; AB=Aşırı Beklentiler; SZK= Sosyal Zaman Kullanımı; ZO= Zihin Okuma; FD=Farklı Düşünmek; FY=Fiziksel Yakınlık; CF=Cinsiyet Farklılıkları; BN=Büyülenmeci Narsisizm; KN= Kırılğan Narsisizm. * $p<.05$, ** $p<.01$, *** $p<.001$

Tablo 1'de görüldüğü üzere bütün değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerleri -1.5 ile +1.5 arasında bulunmaktadır ve tüm değişkenler normal dağılım göstermektedir.

Tablo 2. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Yaş, Cinsiyet ve Romantik İlişki Durumu Açısından İncelenmesine Yönelik T -Test Sonuçları

Değişkenler	RAINÖ		t	p	Cohen's d
	$\bar{x}$	SS			
Yaş					
18-24	2.8302	.59289	1.817	.062	.21
25-30	2.7013	.63977			
Cinsiyet					
Kadın	2.8108	.59274	.678	.498	.007
Erkek	2.7652	.64433			
Şu anki Rİ durumu					
Var	2.7403	.60701	-1.743	.082	.012
Yok	2.8443	.60337			

Not: N=417; Rİ=Romantik İlişki. * $p<.05$, ** $p<.01$, *** $p<.001$

Yaş, cinsiyet ve şu anki romantik ilişki durumu değişkenlerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlara yönelik etkileri ve ortalamalar arasında farklılaşmaların olup olmadığı bağımsız örneklem t-testi ile incelenmiştir. Tablo 2'de görüldüğü üzere yaş ($t(415)=1.817$, $p>.05$), cinsiyet ($t(415)=.678$, $p>.05$) ve romantik ilişki durumu ($t(415)=-1.743$, $p>.05$) değişkenleri açısından gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır.

Tablo 3. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Şu anki Romantik İlişki Süresi ve Önceden Olan Romantik İlişki Sayısı Açısından İncelenmesine Yönelik Tek Yönlü ANOVA Sonuçları

Değişkenler	RAINÖ		F	η^2	p
	$\bar{x}$	SS			
Rİ-Süresi			.937	.009	.442
İlişkim yok	2.84	.603			
3 aydan az	2.75	.642			
3 ay -1 yıl	2.67	.626			
1 yıl -3 yıl	2.75	.602			
3 ve üstü	2.77	.582			
Rİ- Sayısı			5.763	.041	.001**
İlişkim olmadı	2,988	0,600			
1-3	2,755	0,592			
4-6	2,695	0,618			
7 ve üstü	2,613	0,606			

Not: N=417; Rİ=Romantik İlişki. * $p<.05$, ** $p<.01$, *** $p<.001$

Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar değişkenin şu anki romantik ilişkisinin süresi ve önceden olan romantik ilişki sayısı bakımından farklılaşma gösterip göstermediği ve bu değişkenlerin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar üzerindeki etkileri tek yönlü ANOVA ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 3'te gösterilmiştir. Levene analizi, romantik ilişki süresi değişkeni açısından dağılımın homojen olduğunu göstermiştir ($F(5.411)=.226, p>.05$) fakat Tablo 3'te de görüldüğü üzere romantik ilişki süresinin, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar üzerindeki etkisi anlamsız olarak bulunmuştur ($F(5.411)=.748, p>.05$). Levene analizi, önceden olan romantik ilişki sayısının dağılımının homojen olduğunu göstermiştir ($F(3.413)=.292, p>.05$) ve Tablo 3'te görüldüğü üzere romantik ilişki sayısının, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu saptanmıştır ($F(3.413)=5.763, p<.05$). Ardından yapılan post hoc analizine göre Tukey sonuçları daha önceden ilişkisi olmayan kişilerin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar puan ortalamalarının ($\bar{x}=2.987, SS=.599$), daha önceden 1-3 ilişki ($\bar{x}= 2.754, SS=.591$), 4-6 ilişki ($\bar{x}=2.694, SS=.618$) ve 7 ve üstü ilişki ($\bar{x}=2.613, SS=.562$) yaşayan kişilerin puanlarından anlamlı bir şekilde farklı ve yüksek olduğunu göstermektedir ($p<.05$).

Tablo 4. Romantik ilişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ile Büyükleme ve Kırılgan Narsisizm ve Bilişsel Esneklik Arasındaki İlişkilere Yönelik Korelasyon Analizi

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.RAINÖ	1											
2.AB	.752***	1										
3.SZK	.743***	.339***	1									
4.ZO	.747***	.586***	.346***	1								
5.FD	.555***	.156***	.469***	.302***	1							
6.FY	.679***	.386***	.521***	.325***	.328***	1						
7.CF	.562***	.329***	.359***	.272***	.203***	.379***	1					
8.BN	-.190***	-.153***	-.080	-.225***	-.115*	-.033	-.140**	1				
9.KN	.460***	.315***	.308***	.388***	.390***	.195***	.279***	-.502***	1			
10.BEE	-.214***	-.078	-.191***	-.137***	-.256***	-.078	-.190***	.222***	-.347***	1		
11.Kontrol	-.263***	-.203***	-.119*	-.238***	-.243***	-.037	-.245***	.266***	-.439***	.816***	1	
12.Alternatifler	-.117***	.043	-.199***	-.018	-.198***	-.090	-.095	.127***	-.179***	.883***	.449***	1

Not: AB= Aşırı Beklentiler; SZK= Sosyal Zaman Kullanımı; ZO= Zihin Okuma; FD=Farklı Düşünmek; FY =Fiziksel Yakınlık; CF=Cinsiyet Farklılıkları; BN=Büyükleme Narsisizm; KN= Kırılgan Narsisizm. * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Çalışmada değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir. Tablo 4'te görüldüğü üzere değişkenler arasında anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ($r=-.190, p<.01$) ve alt boyutlarından aşırı beklentiler ($r=-.153, p<.01$), zihin okuma ($r=-.225, p<.01$), farklı düşünmek ($r=-.115, p<.05$), cinsiyet farklılığı ($r=-.140, p<.01$) ile büyülenmeci narsisizm alt boyutu arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ($r=.460, p<.01$) ve alt boyutlarından aşırı beklentiler ($r=.315, p<.01$), sosyal zaman kullanımı ($r=.308, p<.01$), zihin okuma ($r=.388, p<.01$), farklı düşünme ($r=.390, p<.01$), fiziksel yakınlık ($r=.195, p<.01$) ve cinsiyet farklılığı ($r=.279, p<.01$) ile kırılğan narsisizm alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ($r=-.214, p<.01$) ve alt boyutlarından sosyal zaman kullanımı ($r=-.191, p<.01$), zihin okuma ($r=-.137, p<.01$), farklı düşünmek ($r=-.256, p<.01$) ve cinsiyet farklılıkları ($r=-.190, p<.01$) ile bilişsel esneklik arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ($r=-.263, p<.01$) ve alt boyutlarından aşırı beklentiler ($r=-.203, p<.01$), sosyal zaman kullanımı ($r=-.119, p<.05$), zihin okuma ($r=-.238, p<.01$), farklı düşünmek ($r=-.243, p<.01$), cinsiyet farklılığı ($r=-.245, p<.01$) ile bilişsel esneklik- kontrol alt boyutu arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ($r=-.117, p<.05$), sosyal zaman kullanımı ($r=-.199, p<.01$) ve farklı düşünmek ($r=-.198, p<.01$) ile bilişsel esneklik- alternatifler alt boyutu arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Tablo 5. Değişkenlerin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançları Yordamalarına Yönelik Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	B için %95 GA		SH B	β	R^2	ΔR^2	p
		AL	ÜL					
Adım 1						.046	.044	.000***
Sabit	3.664	3.279	4.050	.196				
BE	-.222	-.320	-.124	.050	-.214			
Adım 2						.067	.063	.002*
Sabit	3.884	3.477	4.290	.207				
BE	-.188	-.287	-.088	.051	-.181			
BN	-.143	-.235	-.052	.047	-.150			

Not: BE= Bilişsel Esneklik; BN= Büyülenmeci Narsisizm; AL= Alt Limit; ÜL= Üst Limit; GA=Güven Aralığı; SH=Standart Hata. * $p<.05$, ** $p<.01$, *** $p<.001$

Tablo 6. Değişkenlerin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançları Yordamalarına Yönelik Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	B için %95 GA		SH B	β	R ²	ΔR^2	p
		AL	ÜL					
Adım 1						.046	.044	.000***
Sabit	3.664	3.279	4.050	.196				
BE	-.222	-.320	-.124	.050	-.214			
Adım 2						.215	.211	.000***
Sabit	2.365	1.922	2.807	.225				
BE	-.64	-.159	.032	.048	-.062			
KN	.293	.232	.355	.031	.439			

Not. BE= Bilişsel Esneklik; KN= Kırılğan Narsisizm; AL= Alt Limit; ÜL= Üst Limit; GA=Güven Aralığı; SH=Standart Hata. * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarına ilişkin yordayıcı değişkenleri belirlemek amacıyla 2 ayrı hiyerarşik regresyon analizi uygulanmış ve Tablo 5 ve 6'da sunulmuştur. İki analizin de ilk adımları aynı değişkenden oluşmaktadır. Analize ilk önce bilişsel esneklik, ikinci olarak ayrı bir şekilde kırılğan narsisizm ve büyüklenmeci narsisizm eklenmiştir. Tablo 5 ve 6 incelendiğinde, tüm değişkenlerin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları anlamlı düzeyde yordadıkları görülmektedir. Bulgulara göre; bilişsel esneklik değişkeni romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları anlamlı düzeyde yordamaktadır, ($R^2=.046$, $F(1.415)=19.920$, $p < .001$, %95 GA [-.320, .124] ve toplam varyansın %4.6'sını açıklamaktadır. Bilişsel esneklik ve büyüklenmeci narsisizm bir arada bağımlı değişkeni anlamlı düzeyde yordamaktadır, ($R^2=.067$, $F(1.414)=9.439$, $p < .01$, %95 GA [-.235, .052] ve toplam varyansın %6.7'sini açıklamaktadır. Bilişsel esneklik ve kırılğan narsisizm bir arada bağımlı değişkeni anlamlı düzeyde yordamaktadır, ($R^2=.215$, $F(1.414)=89.269$, $p < .001$, %95 GA [.032, .355] ve toplam varyansın %21.5'ini açıklamaktadır.

3. Tartışma

Mevcut çalışmada üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları ile büyüklenmeci ve kırılğan narsisizm düzeyleri ve bilişsel esneklik düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Öncelikle çalışmada romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile bazı sosyodemografik değişkenler arasındaki ilişkiler ele alınmıştır. Bu çalışmada katılımcıların önceden olan ilişki sayıları ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları arasında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı incelenmiş ve önceden ilişkisi olmayan kişilerin ilişkisi olan kişilere kıyasla romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlara daha fazla sahip oldukları bulunmuştur. Küçükarslan ve Gizir (2015)

yapmış oldukları bir çalışmada, bireyin romantik ilişki yaşamış olmasının ilişkiye dair daha gerçekçi inançlar geliştirebileceğini bulmuşlardır. Ayrıca Tüfekçi (2008) ve Bahadır (2006) ilişki sayısının artmasıyla ilişkilerdeki çatışma sıklığının azaldığını belirtmişlerdir. Knox ve Sporkowski (1968) ilişki deneyimlerinin artmasının bireyin daha gerçekçi düşünmesini arttırdığını belirtmiştir. Bireyin deneyimlerinin artması, kişinin o duruma yönelik öğrendiği olguların daha fazla olmasını sağlayarak, bireyin daha akılcı beklentiler sergilemesini arttırabilmektedir (Sarı, 2008). Bu sonuç çerçevesinde kazanılan deneyimle birlikte akılcı olmayan inançların azalmış olabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, önceden romantik ilişki deneyimi yaşamış olan bireyler yaşadıkları deneyimlerin de etkisi ile ilişkilerde çatışmaların ve farklı düşüncelerinin olabileceğini kabul edebilirken, önceden ilişkisi olmayan kişilerin ise ilişkilere yönelik gerçekçi olmayan beklentilere sahip olabilecekleri ve bunun sonucunda da akılcı olmayan düşüncelerin ortaya çıkarılabileceği düşünülmektedir.

Mevcut çalışmada romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar değişkeninin cinsiyetlere göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Bu bulgu Öcal-Yüceol (2016) tarafından yapılan çalışmanın sonuçları ile tutarlıdır. Öcal-Yüceol (2016) tarafından 225 genç yetişkin ile yapılan çalışmada, kadın ve erkeklerin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlara göre farklılaşmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazında bu bulgu ile çelişen sonuçların olduğu da görülmektedir (örn: Kuru, 2017; Küçükarslan ve Gizir, 2017; Sarı, 2008). Örneğin, Kurt ve Gündüz (2020) 1139 genç yetişkin ile yapmış oldukları bir çalışmada, erkek katılımcıların romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlara daha fazla sahip olduklarını bulmuşlardır. Bunun yanı sıra Sarı (2008) fiziksel yakınlık alt boyutunda kadınların erkeklerden daha yüksek aldıklarını saptamıştır. Kadın ve erkeklerin cinsiyet rolleri farklılıklarının azalmaya başlaması, “kadın ve erkeğin ilişkide bu şekilde davranması doğrudur” şeklinde yargıların azalmaya başlaması ve kadınların romantik ilişkiler içerisinde daha fazla var olmaya başlamaları ile beraber ilişkiye yönelik olan beklentilerin ve akılcı olmayan düşüncelerin giderek birbirine benzemeye başlayabileceği düşünülmektedir.

Çalışma kapsamında elde edilen bir diğer bulgu; romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve alt boyutlarından aşırı beklentiler, zihin okuma, farklı düşünmek ve cinsiyet farklılıkları ile büyülenmeci narsisizm arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu ve romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve alt boyutlarının tümü ile kırılğan narsisizm arasında pozitif yönde bir ilişki olduğudur. Ayrıca yapılan regresyon analizleri sonucunda diğer değişkenler kontrol edildiğinde büyülenmeci narsisizmin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları negatif yönde, kırılğan narsisizmin ise pozitif yönde yordadığı bulunmuştur. Genel olarak bu sonuçlara yönelik ilgili alanyazın incelendiğinde bu değişkenler arasındaki ilişkilerin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Büyülenmeci narsisizmin yüksek benlik saygısı (Barry ve diğerleri, 2015; Brookes, 2015; Zhang ve diğerleri, 2017) ve kırılğan narsisizm düşük benlik saygısı (Brookes, 2015; Zhang ve diğerleri, 2017) ile karakterize olduğunu gösteren çalışmalar vardır. Johnson ve Galambos (2014) yapmış oldukları boylamsal bir çalışmada, benlik saygısının bireyin romantik ilişki kalitesini ön gördüğü ve bireyin romantik ilişkilerin nasıl olmasına yönelik algısını

daha olumlu yönde tuttuğunu bulmuşlardır. Murray ve diğerleri (2000) benlik saygısının partneri ve ilişkiyi nasıl algıladıklarına yönelik bir etkisinin olduğunu belirtmişlerdir. Bu bağlamda büyüklenmeci narsisizm özellikleri olan bireylerin romantik ilişkilere yönelik algılarının daha olumlu olmasının ve akılcı olmayan inançlara daha az sahip olmalarının sahip oldukları yüksek benlik saygılarının, kırılğan narsisizm özellikleri gösteren bireylerin ise romantik ilişkilerine yönelik olan algılarının daha olumsuz olmalarının ve akılcı olmayan inançlara daha çok sahip olmalarının düşük benlik saygısı ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

İlgili alanyazın incelendiğinde, değişkenler arasındaki bu sonuçlara yönelik yapılacak farklı bir yorum da olumsuz duygulanıma yöneliktir. Ronningstam (2009) kırılğan narsisizme sahip bireylerin sürekli ve aşırı bir olumsuz duygulanıma sahip olduklarını belirtmiştir. Örneğin, Miller ve diğerleri (2011) yapmış oldukları bir çalışmada kırılğan narsisizm ile olumsuz duygulanım arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğunu saptamışlardır. Büyüklenmeci narsisizm sürekli ve aşırı bir olumsuz duygulanımla karakterize değildir (Miller ve diğerleri, 2011). Miller ve diğerleri (2010) kırılğan narsisizm özellikleri gösteren bireylerin oldukça mutsuz, depresif ve aşırı anksiyeteli bireyler olduklarını saptamışlardır. Ayrıca, kırılğan narsisizmin daha yüksek nevrotizm ile ilişkili olduğu belirtilirken (Miller ve diğerleri, 2011, Maciantowicz ve Zajenkowski, 2018), büyüklenmeci narsisizmin ise nevrotizm ile negatif yönlü ilişkili olduğu belirlenmiştir (Miller ve diğerleri, 2011). Lyons ve diğerleri (2019) yapmış oldukları bir çalışmada, büyüklenmeci narsisizm ile depresyon arasında negatif bir ilişki olduğunu saptamışlardır. Sürekli ve aşırı olumsuz duygulanıma sahip olunması bireylerin bir olayı değerlendirmelerini ve mantıklı düşüncelere sahip olmalarını süreç içerisinde bozabilmektedir (David ve diğerleri, 2002). Bireyin bilişsel süreçlerini bozan kalıcı bir olumsuz duygulanımın varlığının bireyin kişiler arası ilişkilere yönelik düşüncelerinin daha hatalı olmasına neden olabileceği düşünülmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında, kırılğan narsisizm özellikleri gösteren bireylerin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları daha çok sergilemelerinin aşırı ve kalıcı olumsuz duygulanımlarının olması sonucunda bilişsel mekanizmalarının bozulması ve böylece bireyin sağlıklı bir değerlendirme yapamaması ve akılcı düşünceleri sergilememesinden kaynaklı olabileceği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra, büyüklenmeci narsisizmde bireylerin yüksek düzeyde olumsuz duygulanıma sahip olmamaları bilişsel olarak daha iyi değerlendirmeler ve düşünceler sergileyebilmelerine neden olabilmektedir. Bu bağlamda, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar açısından kırılğan narsisizmin büyüklenmeci narsisizme kıyasla daha güçlü bir yordamaya sahip olması üzerinde, kırılğan narsisizm özelliklerinden birinin olumsuz duygulanım olması ve bu durum sonucunda bilişsel mekanizmaların daha çok etkilenmesinin etkili olabileceği düşünülmektedir.

Elde edilen bir başka sonuca göre; romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve alt boyutlarından sosyal zaman kullanımı, zihin okuma, farklı düşünmek ve cinsiyet farklılıkları ile bilişsel esneklik ve alt boyutları olan kontrol ve alternatifler arasında negatif yönlü ilişkiler bulunmuştur ve bilişsel esnekliğin romantik ilişkilerde akılcı olmayan

inançları negatif yönde yordadığı saptanmıştır. Bu sonuçlar Kurt ve Gündüz'ün (2020) yapmış oldukları çalışma sonucunu destekler niteliktedir. Kurt ve Gündüz (2020) çalışmalarında üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile bilişsel esneklik düzeyi arasında negatif bir ilişki olduğunu belirtmişler ve bilişsel esnekliğin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları negatif yönde yordadığını saptamışlardır. Daha esnek düşünebilmenin ve farklılıklara veya değişen durumlara daha hızlı uyum sağlayabilmenin bireylerin romantik ilişkilere yönelik düşünceleri ile ilişkili olabileceği görülmektedir (Cañas ve diğerleri, 2003). Bilişsel esneklik bir duruma yönelik düşünce ve davranışları uygun bir şekilde değiştirebilme yeteneği olarak tanımlanan yürütücü işlevlerin bir özelliğidir (Ionescu, 2012). Yürütücü işlevler bir duruma karşı algımız, başa çıkma mekanizmalarımız, uygun stratejileri seçmemiz, değerlendirme yapmamız, karar vermemiz ve akılcı düşünceler sergilememiz gibi konularda etkisi olan bilişsel bir mekanizmadır (Diamond, 2013). Bu bağlamda, bu işlevlerimiz tarafından bir durumun nasıl olması gerektiğine yönelik bilişsel süreçlerimizin etkilenebileceği düşünülmektedir. Bozulmuş yürütme işlevi, olumsuz bilişler, katılık, dünya ve gelecekle ilgili otomatik düşüncelerin modüle edilememesine neden olabilir (Kraft ve diğerleri, 2017). Kraft ve diğerleri (2017) inançların bozulmasında yürütücü işlevlerin etkilerinin olduğunu saptamışlardır. Ayrıca Dajani ve Uddin (2015) bilişsel esnekliğin bilişlerin modifikasyonu için önemli bir faktör olduğunu belirtmişlerdir. Düşüncelerin bu işlevler tarafından yönetilmesi ve bu işlevlerde meydana gelen bir bozulma, kişinin düşünce sisteminde de bozulmalar yaratabilmesine neden olabilir. Bu çerçevede yürütücü işlevlerde ve özellikle de bilişsel esneklik düzeyinde azalmalar gerçekleştiğinde, bireyin daha katı bir düşünce sistemine girebileceği, karşılaştığı durumları farklı yorumlayarak ve değerlendirerek hatalı düşünceleri sergileyebileceği düşünülmektedir.

Yapılan hiyerarşik regresyon analizleri sonuçlarına göre, bilişsel esneklik romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları anlamlı düzeyde yordamaktadır ve bilişsel esnekliğin yanına büyüklenmeci ve kırılğan narsisizm de eklendiğinde bağımlı değişkeni bir arada yordama güçleri artmaktadır. Bu bulgular çerçevesinde, bireylerin romantik ilişkilerinde akılcı olmayan inançlara sahip olmalarının sadece bilişsel mekanizmalardan biri olan bilişsel esneklik ile ilişkili olmadığı, kişilik özellikleri olarak ele alınan büyüklenmeci ve kırılğan narsisizm özelliklerinin de etki ettiği saptanmıştır. Kalın (2020) tarafından yapılan bir çalışmada, büyüklenmeci narsisizm ile bilişsel esneklik arasında pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda, büyüklenmeci narsisizm ile bilişsel esnekliğin bir ilişkisi olduğu ve bir arada artıp azalabildikleri görülmektedir. Aynı şekilde Kalın (2020) kırılğan narsisizm ile bilişsel esneklik arasında negatif yönlü bir ilişki bulmuştur. Bu bağlamda büyüklenmeci narsisizme sahip bireylerin bilişsel olarak daha esnek olmalarından dolayı bu değişkenlerin bir arada daha fazla açıklama yapmış olabilecekleri düşünülmektedir. Ayrıca kırılğan narsisizme sahip bireylerin bilişsel olarak daha az esnek olmaları ve bilişsel mekanizmaların bozulmaya başlamış olmasından dolayı akılcı olmayan düşüncelere daha çok sahip olabilecekleri düşünülmektedir. Bununla birlikte, kırılğan narsisizmin -sahip olduğu özelliklerden dolayı- daha çok patolojik bo-

zukluklarla ilişkili olması sonucunda diğerlerine kıyasla akılcı olmayan inançlara daha fazla etki ettiği ve bu konunun ileriki çalışmalarda ele alınırken farklı değişkenlerle bir arada çalışılmasının alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

4. Sonuç

Mevcut çalışmada üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile büyülenmeci ve kırılğan narsisizm ve bilişsel esneklik arasındaki ilişkiler araştırılmıştır. Büyülenmeci narsisizmin bireylerin romantik ilişkileri içerisinde hem romantik ilişkiye yönelik hem de partnerlerine yönelik daha gerçekçi değerlendirmeler yapabilmeleri adına kırılğan narsisizm özellikleri gösteren bireylere kıyasla daha koruyucu bir faktör olduğu değerlendirilmelidir. Bununla birlikte, romantik ilişkilerine yönelik sorunlar yaşayan bireylerde kırılğan narsisizm özelliklerinin daha yüksek yordama etkisinden dolayı araştırılmasının oldukça önemli olacağı düşünülmektedir. Ayrıca, bilişsel esnekliğin yüksek olmasının da romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar üzerinde koruyucu etkisinin olduğu görülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar çerçevesinde yaşamış olabilecekleri zorluklarla çalışırken büyülenmeci ve kırılğan narsisizm özelliklerinin araştırılmasının ve bilişsel esneklik seviyelerinin artırılması için çalışmalar yapılmasının önemli olacağı düşünülmektedir.

5. Sınırlılıklar ve Gelecek Çalışmalar

Mevcut çalışmada bazı sınırlılıkların bulunduğu görülmektedir. Çalışmanın örneklem grubu sadece üniversite öğrencilerinden oluşmakta olup örneklem sayısı yeterince büyük değildir. Ayrıca kadın/erkek katılımcı sayılarının dengeli olmayışı sınırlılıklar arasında sayılabilir. Mevcut çalışmanın farklı yaş ve eğitim düzeyinden bireylerle de yapılmasının genellenebilirliği artırması açısından önemli olacağı düşünülmektedir. Çalışma verilerinin çevrimiçi olarak internet üzerinden toplanmış olması, örneklem grubu açısından bir yanlılık oluşturmaktadır, bu nedenle gelecek çalışmaların yüz yüze uygulanarak bu yanlılığı ortadan kaldırmabilecekleri düşünülmektedir. Çalışmanın değişkenlerinden biri narsisizmdir ve öz bildirim dayalı bir ölçek ile bireylerin narsisizm puanlarına bakılmıştır. Narsisizmin toplum arasında olumsuz bir anlama sahip bir kavram olmasından dolayı, katılımcıların kendilerini değerlendirirken sosyal beğenirliğe kaymış olabilecekleri ve objektif bir değerlendirme yapamamış olabilecekleri düşünülmektedir. Ayrıca bu değişken sadece bir ölçek ile ölçülmüştür. Sonuçların güvenilirliği açısından ileride yapılacak çalışmaların birden fazla narsisizm ölçeği kullanarak büyülenmeci ve kırılğan özelliklerini araştırmalarının olumlu etkilerinin olabileceği düşünülmektedir. Mevcut çalışmada şu anda ilişkisi olan ve olmayan bireyler bir arada ele alınmıştır. Gelecek çalışmalarda sadece ilişkisi olan bireyler ve partnerleri de ele alınarak çalışmanın genişletilebileceği düşünülmektedir.

Kaynakça

- Adamczyk, K. ve Segrin, C. (2015). The mediating role of romantic desolation and dating anxiety in the association between interpersonal competence and life satisfaction among Polish young adults. *Journal of Adult Development*, 23(1), 1–10. <https://doi.org/10.1007/s10804-015-9216-3>
- Aloia, L. S. ve Solomon, D. H. (2014). Conflict intensity, family history, and physiological stress reactions to conflict within romantic relationships. *Human Communication Research*, 41(3), 367–389. <https://doi.org/10.1111/hcre.12049>
- Altunkol, F. (2017). *Bilişsel esneklik eğitim programının lise öğrencilerinin bilişsel esneklik ile algılanan stres düzeylerine ve stresle başa çıkma tarzlarına etkisi.* (Yayımlanmamış doktora tezi), Adana: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Asıcı, E. ve Sarı, H. İ. (2021). The mediating role of coping strategies in the relationship between cognitive flexibility and well-being. *International Journal of Scholars in Education*, 4(1), 38–56. <https://doi.org/10.52134/ueader.889204>
- Bahadır, Ş. (2006). *Romantik ilişkilerde bağlanma stilleri, çatışma çözme stratejileri ve olumsuz duygu durumu düzenleme arasındaki ilişki.* (Yayımlanmamış doktora tezi), Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bahadır-Yılmaz, E. ve Şahin, E. (2021). The effects of irrational romantic relationship beliefs and experiences in close relationships on dating violence of nursing and midwifery students. *Perspectives in Psychiatric Care*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1111/ppc.12920>
- Barry, C. T., Loflin, D. C. ve Doucette, H. (2015). Adolescent selfcompassion: Associations with narcissism, self-esteem, aggression, and internalizing symptoms in at-risk males. *Personality and Individual Differences*, 77(6), 118–123. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.12.036>
- Bilotta, E., Carcione, A., Fera, T., Moroni, F., Nicolò, G., Pedone, R., Pellicchia, G., Semerari, A. ve Colle, L. (2018). Symptom severity and mindreading in narcissistic personality disorder. *PLoS ONE*, 13(8), Article e0201216. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0201216>
- Blake, K. R., Hopkins, R. E., Sprunger, J. G., Eckhardt, C. I., ve Denson, T. F. (2018). Relationship quality and cognitive reappraisal moderate the effects of negative urgency on behavioral inclinations toward aggression and intimate partner violence. *Psychology of Violence*, 8(2), 218–228. <https://doi.org/10.1037/vio0000121>
- Bleidorn, W., Hopwood, C. J. ve Lucas, R. E. (2016). Life events and personality trait change. *Journal of Personality*, 86(1), 83–96. <https://doi.org/10.1111/jopy.12286>
- Brunell, A. B. ve Campbell, W. K. (2011). Narcissism and romantic relationships. In W. K. Campbell ve J. D. Miller (Ed), *Handbook of Narcissism and Narcissistic Personality Disorder: Theoretical Approaches, Empirical Findings, and Treatments* (344–350). New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Brookes, J. (2015). The effect of overt and covert narcissism on self esteem and self-efficacy beyond self-esteem. *Personality and Individual Differences*, 85(14), 172–175. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.05.013>

- Cañas, J. J., Quesada, J. F., Antoli, A. ve Fajardo, I. (2003). Cognitive flexibility and adaptability to environmental changes in dynamic complex problem-solving tasks. *Ergonomics*, 46(5), 482-501. <https://doi.org/10.1080/0014013031000061640>
- Czarna, A. Z., Zajenkowski, M. ve Dufner, M. (2018). How does it feel to be a narcissist? Narcissism and emotions. In A. Hermann, A. Brunell ve J. Foster (Ed.), *Handbook of Trait Narcissism* (pp. 255-263). Cham Switzerland: Springer.
- Chin, K., Atkinson, B. E., Raheb, H., Harris, E. ve Vernon, P. A. (2016). The dark side of romantic jealousy. *Personality and Individual Differences*, 115(9), 23–29. <https://doi.org/10.26900/jsp.5.5.5>
- Curran, T., Worwood, J. ve Smart, J. (2019). Cognitive flexibility and generalized anxiety symptoms: The mediating role of destructive parent-child conflict communication. *Communication Reports*, 32(2), 57-68. <https://doi.org/10.1080/08934215.2019.1587485>
- Dajani, D. R., ve Uddin, L. Q. (2015). Demystifying cognitive flexibility: Implications for clinical and developmental neuroscience. *Trends in Neurosciences*, 38(9), 571-578. <https://doi.org/10.1016/j.tins.2015.07.003>
- David, D., Schnur, J. ve Belloiu, A. (2002). Another search for the “hot” cognitions: Appraisal, irrational beliefs, attributions, and their relation to emotion. *Journal of Rational -Emotive and Cognitive-Behavior Therapy*, 20(2), 93-131. <https://doi.org/10.1023/A:1019876601693>
- Dennis, J. P. ve Vander Wal, J. S. (2010). The Cognitive Flexibility Inventory: Instrument development and estimates of reliability and validity. *Cognitive Therapy and Research*, 34(3), 241-253. <https://doi.org/10.1007/s10608-009-9276-4>
- Diamond, A. (2013). Executive functions. *Annual Review of Psychology*, 64(1), 135-168. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-113011-143750>
- Donnellan, M. B., Conger, R. D. ve Bryant, C. M. (2004). The Big Five and enduring marriages. *Journal of Research in Personality*, 38(5), 481–504. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2004.01.001>
- Drozek, R. P., ve Unruh, B. T. (2020). Mentalization-based treatment for pathological narcissism. *Journal of Personality Disorders*, 34(Supplement), 177–203. <https://doi.org/10.1521/pedi.2020.34.suppl.177>
- Edershile, E. A. ve Wright, A. G. C. (2019). Grandiose and vulnerable narcissistic states in interpersonal situations. *Self and Identity*, 20(2), 1–17. <https://doi.org/10.1080/152198868.2019.1627241>
- Ellis, A. (1986). Rational-emotive therapy applied to relationship therapy. *Journal of Rational Emotive Therapy*, 4(1), 4- 21. <https://doi.org/10.1007/BF01073477>
- Ellis, A. (1974). *Humanistic psychotherapy: The rational-emotive approach*. New York: McGraw-Hill.
- Esen-Aygün, H. (2018). The relationship between pre-service teachers’ cognitive flexibility and interpersonal problem solving skills. *Eurasian Journal of Educational*

- Research*, 18(77), 105-128. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ejer/issue/42545/512704>
- Feng, C., Liang, Y., Zhou, H. ve Yi, L. (2012). Two Faces of Narcissism and Romantic Attraction: Evidence from a Collectivistic Culture. *Psychological Reports*, 111(1), 1–12. <https://doi.org/10.2466/09.02.20.PR0.111.4.1-12>
- Fu, F. ve Chow, A. (2016). Traumatic exposure and psychological well-being: The moderating role of cognitive flexibility. *Journal of Loss and Trauma*, 22(1), 24–35. <https://doi.org/10.1080/15325024.2016.1161428>
- Gómez-López, M., Viejo, C. ve Ortega-Ruiz, R. (2019). Well-being and romantic relationships: A systematic review in adolescence and emerging adulthood. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 16(13), 2415. <https://doi.org/10.3390/ijerph16132415>
- Gülüm, İ. V., ve Dağ, İ. (2012). Tekrarlayıcı düşünme ölçeği ve bilişsel esneklik envanterinin Türkçeye uyarlanması, geçerliliği ve güvenilirliği. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 13(3), 216-223. Erişim adres: https://yunus.hacettepe.edu.tr/~ihsandag/index_dosyalar/Gulu_mveDag2012.pdf
- Gündoğdu, R., Yavuzer, Y. ve Karataş, Z. (2018). Irrational beliefs in romantic relationships as the predictor of aggression in emerging adulthood. *Journal of Education and Training Studies*, 6(3), 108-115. <https://doi.org/10.11114/jets.v6i3.2884>
- Gündüz, B. (2013). Bağlanma stilleri, akılcı olmayan inançlar ve psikolojik belirtilerin bilişsel esnekliği yordamadaki katkıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(4), 2071- 2085. <https://doi.org/%2010.12738/estp.2013.4.1702>
- Hamamcı, Z. ve Büyüköztürk, Ş. (2003) İlişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalar ölçeği, ölçeğin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(25), 107-111. Erişim adresi: <https://app.trdizin.gov.tr/makale/TWpjMk5EUTO/iliskilerle- ilgili-bilisel-carpitmalar-olcegi-olcegin-gelistirilmesi-ve- psikometrik-ozelliklerinin-incelenmesi>
- Haratian, A., Janbozorgi, M., Agah Herris, M., Mutabi, F. ve Safouraei Parizi, M. (2020). The relationship between early maladaptive schemas and irrational beliefs with marital conflict, the moderating role of religiosity. *The Women and Families Cultural-Educational*, 15(51), 91-115. Erişim adresi: https://cwfs.ihu.ac.ir/article_205403.html
- Hartkamp, M. ve Thornton, I. M. (2017). Meditation, cognitive flexibility and well-being. *Journal of Cognitive Enhancement*, 1(2), 182–196. <https://doi.org/10.1007/s41465-017-0026-3>
- Herman, A. D., Brunell, A. B. ve Foster, J. D. (2018). *Handbook of trait narcissism: Key advances, research methods, and controversies*. Cham Switzerland : Springer.
- Idawati, İ., Setyosari, P., Kuswandi, D. ve Ulfa, S. (2020). Investigating the effects of problem-solving method and cognitive flexibility on improving university students' metacognitive skills. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 8(2), 651-665. <https://doi.org/10.17478/jegys.652212>
- Ionescu, T. (2012). Exploring the nature of cognitive flexibility. *New Ideas in Psychology*, 30(2), 190- 200. <https://doi.org/10.1016/j.newideapsych.2011.11.001>

- Jauk, E. ve Kanske, P. (2021). Can neuroscience help to understand narcissism? A systematic review of an emerging field. *Personality Neuroscience*, 4, e3. <https://doi.org/10.1017/pen.2021.1>
- Johnco, C., Wuthrich, V. M. ve Rapee, R. M. (2014). The influence of cognitive flexibility on treatment outcome and cognitive restructuring skill acquisition during cognitive behavioural treatment for anxiety and depression in older adults: Results of a pilot study. *Behaviour Research and Therapy*, 57(6), 55–64. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2014.04.005>
- Johnson, M. D. ve Galambos, N. L. (2014). Paths to intimate relationship quality from parent- adolescent relations and mental health. *Journal of Marriage and Family*, 76(1), 145– 160. <https://doi.org/10.1111/jomf.12074>
- Kalın, F. N. (2020). *Narsisizm ile dürtüsellik arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüğü ve bilişsel esnekliğin aracı rolü*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul: İstanbul Medipol Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kalia, V., Knauff, K. ve Hayatbini, N. (2020). Cognitive flexibility and perceived threat from COVID-19 mediate the relationship between childhood maltreatment and state anxiety. *PLoS One*, 15(12), e0243881. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0243881>
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karataş, Z. (2019). *Romantik ilişki doyumu ile duygu düzenleme güçlüğü ve kişiler arası tarz arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul: Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kashdan, T. B., Blalock, D. V., Young, K. C., Machell, K. A., Monfort, S. S., McKnight, P. E. ve Ferrisizidis, P. (2018). Personality strengths in romantic relationships: Measuring perceptions of benefits and costs and their impact on personal and relational well-being. *Psychological Assessment*, 30(2), 241–258. <https://doi.org/10.1037/pas0000464>
- Kaya, F. Ş. ve Karahasanoğlu, G. (2019). Üniversite öğrencilerinde aşka ilişkin tutumlar, kişilik özellikleri ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 51-62. <https://doi.org/10.26695/mukatcad.2019.27>
- Kemer, G., Çetinkaya Yıldız, E. ve Bulgan, G. (2016). Emotional dependency and dysfunctional relationship beliefs as predictors of married Turkish individuals' relationship satisfaction. *The Spanish Journal of Psychology*, 19(7), E72. <https://doi.org/10.1017/sjp.2016.78>
- Knox, D. H. ve Sparakowski, M. J. (1968). Attitudes of college students toward love. *Journal of Marriage and The Family*, 30(4), 638-642. <https://doi.org/10.2307/349508>
- Kraft, B., Jonassen, R., Stiles, T. C. ve Landrø, N. I. (2017). Dysfunctional metacognitive beliefs are associated with decreased executive control. *Frontiers in Psychology*, 19(8), 593. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.00593>

- Krizan, Z. ve Herlache, A. D. (2017). The narcissism spectrum model: A synthetic view of narcissistic personality. *Personality and Social Psychology Review*, 22(1), 3–31. <https://doi.org/10.1177/1088868316685018>.
- Kuru, E. (2017). *Genç yetişkinlikte obsesif inançların mutluluk üzerindeki etkisinin demografik verilerle incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin: Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kurt, A. A. ve Gündüz, B. (2020). The investigation of relationship between irrational relationship beliefs, cognitive flexibility and differentiation of self in young adults. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 49(1), 28-44. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cuefd/issue/53758/658628>
- Küçükarslan, M. ve Gizir, C. A. (2014). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(42), 148- 159. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tpdrd/issue/21462/230004>
- Lamkin, J., Campbell, W. K., Van Dellen, M. R. ve Miller, J. D. (2015). An exploration of the correlates of grandiose and vulnerable narcissism in romantic relationships: Homophily, partner characteristics, and dyadic adjustment. *Personality and Individual Differences*, 79(8), 166–171. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.01.029>
- Lamkin, J., Lavner, J. A. ve Shaffer, A. (2017). Narcissism and observed communication in couples. *Personality and Individual Differences*, 105(2), 224–228. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.09.046>
- Lavner, J. A., Lamkin, J., Miller, J. D., Campbell, W. K. ve Karney, B. R. (2016). Narcissism and newlywed marriage: Partner characteristics and marital trajectories. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 7(2), 169–179. <https://doi.org/10.1037/per0000137>
- Lerche, S., Gutfreund, A., Brockmann, K., Hobert, M. A., Wurster, I., Sünkel, U., Eschweiler, G. W., Metzger, F. G., Maetzler, W. ve Berg, D. (2018). Effect of physical activity on cognitive flexibility, depression and RBD in healthy elderly. *Clinical Neurology and Neurosurgery*, 165(2), 88–93. <https://doi.org/10.1016/j.clineuro.2018.01.008>
- Levy, K. N. (2012). Subtypes, dimensions, levels, and mental states in narcissism and narcissistic personality disorder. *Journal of Clinical Psychology*, 68(8), 886–897. <https://doi.org/10.1002/jclp.21893>
- Lyons, M., Evans, K. ve Helle, S. (2019). Do “dark” personality features buffer against adversity? The associations between cumulative life stress, the dark triad, and mental distress. *SAGE Open*, 9(1), 1477745903. <https://doi.org/10.1177/2158244018822383>
- Maciantowicz, O. ve Zajenkowski, M. (2020). Is narcissistic anger fueled by neuroticism? the relationship between grandiose and vulnerable narcissism, neuroticism, and trait anger. *Current Psychology*, 39(5), 1674–1681. <https://doi.org/10.1007/s12144-018-9866-y>
- Martin, M. M. ve Anderson, C. M. (1998). The cognitive flexibility scale: Three validity studies. *Communication Reports*, 11(1), 1–9. <https://doi.org/10.1080/08934219809367680>

- Miller, J. D. ve Campbell, W. K. (2008). Comparing clinical and social-personality conceptualizations of narcissism. *Journal of Personality*, 76(3), 449–476. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2008.00492.x>
- Miller, J. D., Dir, A., Gentile, B., Wilson, L., Pryor, L. R. ve Campbell, W. K. (2010). Searching for a vulnerable dark triad: Comparing factor 2 psychopathy, vulnerable narcissism, and borderline personality disorder. *Journal of Personality*, 78(5), 1529–1564. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2010.00660.x>
- Miller, J. D., Hoffman, B. J., Gaughan, E. T., Gentile, B., Maples, J. ve Keith Campbell, W. (2011). Grandiose and vulnerablenarcissism: A nomological network analysis. *Journal of Personality*, 79(5), 1013–1042. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2010.00711.x>
- Miller, J. D., Lynam, D. R., McCain, J. L., Few, L. R., Crego, C., Widiger, T. A. ve Campbell, W. K. (2016). Thinking structurally about narcissism: An examination of the five-factor narcissism inventory and its components. *Journal of Personality Disorders*, 30(1), 1–18. https://doi.org/10.1521/pedi_2015_29_177
- Miller, J. D., Lynam, D. R., Vize, C., Crowe, M., Sleep, C., Maples- Keller, J. L., Few, L. R. ve Campbell, W. K. (2018). Vulnerable narcissism is (mostly) a disorder of neuroticism. *Journal of Personality* 86(2), 1467–1494. <https://doi.org/10.1111/jopy.12303>
- Morf, C. C. (2006). Personality reflected in a coherent idiosyncratic interplay of intra- and interpersonal self-regulatory processes. *Journal of Personality*, 74(6), 1527–1556. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2006.00419.x>
- Murray, S. L., Holmes, J. G. ve Griffin, D. W. (2000). Self-esteem and the quest for felt security: How perceived regard regulates attachment processes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(3), 478–498. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.78.3.478>
- Öcal-Yüceol, S. E. (2016). *Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlar ile ilişki doyumu ve romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar arasındaki ilişkiler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul: İstanbul Bilim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öngün, E. (2016). *Üniversite öğrencilerinin kişilik özelliklerinin romantik ilişkileri üzerine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Pallant, J. (2020). *SPSS survival manual: A step by step guide to data analysis using IBM SPSS*. London: Routledge.
- Pincus, A. L. (2005). A contemporary integrative interpersonal theory of personality disorders. In J. Clarkin ve M. Lenzenweger (Eds.), *Major theories of personality disorder* (282–331). New York: Guilford Press.
- Pincus, A. L., Ansell, E. B., Pimentel, C. A., Cain, N. M., Wright, A. G. C. ve Levy, K. N. (2009). Initial construction and validation of the Pathological Narcissism Inventory. *Psychological Assessment*, 21(3), 365–379. <https://doi.org/10.1037/a0016530>

- Pincus, A. L., Cain, N. M. ve Wright, A. G. C. (2014). Narcissistic grandiosity and narcissistic vulnerability in psychotherapy. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 5(4), 439–443. <https://doi.org/10.1037/per0000031>
- Pincus, A. L. ve Lukowitsky, M. R. (2010). Pathological narcissism and narcissistic personality disorder. *Annual Review of Clinical Psychology*, 6(1), 421–446. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.121208.131215>
- Robles, T. F., Slatcher, R. B., Trombello, J. M. ve McGinn, M. M. (2014). Marital quality and health: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 140(1), 140–187. <https://doi.org/10.1037/a0031859>
- Rohmann, E., Neumann, E., Herner, M. J. ve Bierhoff, H. W. (2012). Grandiose and vulnerable narcissism: Self-construal, attachment, and love in romantic relationships. *European Psychologist*, 17(4), 279–290. <https://doi.org/10.1027/1016-9040/a000100>
- Roisman, G. I., Masten, A. S., Coatsworth, J. D. ve Tellegen, A. (2004). Salient and emerging developmental tasks in the transition to adulthood. *Child Development*, 75(1), 123–133. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2004.00658.x>
- Ronningstam, E. (2009). Narcissistic personality disorder: Facing DSM-V. *Psychiatric Annals*, 39(3), 111–121. <https://doi.org/10.3928/00485713-20090301-09>
- Russ, E., Shedler, J., Bradley, R. ve Westen, D. (2008). Refining the construct of narcissistic personality disorder: Diagnostic criteria and subtypes. *American Journal of Psychiatry*, 165(11), 1473–1481. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2008.07030376>
- Sanagavi Moharrar, G. ve Mir Shekari, H. (2019). Evaluation of the relationship between cognitive flexibility and obsession in anxiety patients. *Medical Journal of Mashhad University of Medical Sciences*, 61(Supplment1), 223–230. <https://doi.org/10.22038/MJMS.2019.14889>
- Saraç, A., Hamamcı, Z. ve Güçray, S. (2015). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumunu yordaması. *Türk Psikoloji Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 5(43), 69–81. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tpdrd/issue/21463/230066>
- Sardoğan, M. E. (2014). Perceived influence of parenting styles over irrational belief in romantic relations. *Educational Research and Reviews*, 9(20), 913–919. <https://doi.org/10.5897/ERR2014.1881>
- Sarı, T. (2008). *Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançlar, bağlanma boyutları ve ilişki doyumunu arasındaki ilişkiler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sarı, T. ve Korkut Owen, F. (2016). Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların ve bağlanma boyutlarının ilişki doyumunu üzerindeki yordayıcı rolünün incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(37), 204–216. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maeuefd/issue/19410/206447>
- Shulman, S. ve Connolly, J. (2013). The challenge of romantic relationships in emerging adulthood. *Emerging Adulthood*, 1(1), 27–39. <https://doi.org/10.1177/2167696812467330>

- Simons, R. L., Simons, L. G., Lei, M. K. ve Landor, A. M. (2012). Relational schemas, hostile romantic relationships, and beliefs about marriage among young African American adults. *Journal of Social and Personal Relationships*, 29(1), 77-101. <https://doi.org/10.1177/0265407511406897>
- Singh, J., Kumar, D., Qurashi, M. A. ve Baleanu, D. (2017). A novel numerical approach for a nonlinear fractional dynamical model of interpersonal and romantic relationships. *Entropy*, 19(7), 375. <https://doi.org/10.3390/e19070375>
- Sucu, B.T. ve Bedel, A. (2021). The investigation of university students social problem-solving skills in terms of perceived parental attitudes and cognitive flexibility levels. *Kastamonu Education Journal*, 29(4), 92-100. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.762868>
- Şen, G. ve Barışkın, E. (2019). Patolojik narsisizm envanterinin türkçe standardizasyonu, geçerlik ve güvenilirliğinin sınanması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 30(2), 118-129. Erişim adresi: https://www.turkpsikiyatri.com/PDF/C30S2/tpd_c30_s2_118-129.pdf
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston: MA Pearson.
- Topkaya, N., Şahin, E. ve Mehel, F. (2021). Relationship-specific irrational beliefs and relationship satisfaction in intimate relationships. *Current Psychology*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01426-y>
- Tortoriello, G. K., Hart, W., Richardson, K. ve Tullett, A. M. (2017). Do narcissists try to make romantic partners jealous on purpose? An examination of motives for deliberate jealousy induction among subtypes of narcissism. *Personality and Individual Differences*, 114(11), 10–15. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.03.052>
- Tosun, C. ve Yazıcı, H. (2021). Algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların evlilik rol beklentileri üzerindeki etkisi: geleneksel mi, eşitlikçi mi? *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 32(1), 173-188. <https://doi.org/10.33417/tsh.781374>
- Trémolière, B. ve Djeriouat, H. (2019). Love is not exactly blind, at least for some people: Analytic cognitive style predicts romantic beliefs. *Personality and Individual Differences*, 145(10), 119–131. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.03.025>
- Tüfekçi, S. (2008). *Romantik ilişkilerde genç yetişkinlerin aşka ilişkin tutumları ve kişilik özellikleri: Transaksiyonel analiz ego durumları açısından bir değerlendirme*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Türküm, A. S. (2003). Akılcı Olmayan İnanç Ölçeği'nin geliştirilmesi ve kısaltma çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(19), 41-47. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tpdrd/issue/21439/229618>
- Uğur, D. ve Çakır, G. (2021). Üniversite öğrencilerinin bağlanma temsilleri ile romantik ilişki inançları arasındaki ilişkinin İncelenmesi. *J Cogn Behav Psychother Res*. Çevrimiçi yayın. <https://doi.org/10.5455/JCBPR.53594>

- Vanhee, G., Lemmens, G. M. D., Moors, A., Hinnekens, C. ve Verhofstadt, L. L. (2016). EFT-C's understanding of couple distress: an overview of evidence from couple and emotion research. *Journal of Family Therapy*, 40(S1), 24–44. <https://doi.org/10.1111/1467-6427.12128>
- Vrabel J. K., Zeigler-Hill V., Lehtman M. ve Hernandez, K. (2019). Narcissism and perceived power in romantic relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(1), 124- 142. <https://doi.org/10.1177/0265407519858685>
- Yan, X. ve Su, X.G. (2009). *Linear regression analysis: theory and computing*. World Scientific Publishing.
- Yiğit, İ. ve Çelik, C. (2016). İlişki doyumunun erken dönem uyum bozucu şemalar, kişilerarası ilişki tarzları ve kendilik algısı açısından değerlendirilmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 19(38), 77-87. Erişim adresi: https://www.psikolog.org.tr/tr/yayinlar/dergiler/1031828/tpy13_01996120160000m000039.pdf
- Yu, Y., Yu, Y. ve Lin, Y. (2019). Anxiety and depression aggravate impulsiveness: the mediating and moderating role of cognitive flexibility. *Psychology, Health & Medicine*, 25(1), 25-36. <https://doi.org/10.1080/13548506.2019.1601748>
- Zambianchi, M. ve Ricci Bitti, P. E. (2013). The role of proactive coping strategies, time perspective, perceived efficacy on affect regulation, divergent thinking and family communication in promoting social well-being in emerging adulthood. *Social Indicators Research*, 116(2), 493–507. <https://doi.org/10.1007/s11205-013-0307-x>
- Zhang, H., Luo, Y., Zhao, Y., Zhang, R. ve Wang, Z. (2017). Differential relations of grandiose narcissism and vulnerable narcissism to emotion dysregulation: Self-esteem matters. *Asian Journal of Social Psychology*, 20(3-4), 232-237. <https://doi.org/10.1111/ajsp.12191>
- Wright, A. G. ve Edershile, E. A. (2018). Issues resolved and unresolved in pathological narcissism. *Current Opinion in Psychology*, 21(3), 74–79. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.10.001>
- Wright, A. G. C. ve Simms, L. J. (2016). Stability and fluctuation of personality disorder features in daily life. *Journal of Abnormal Psychology*, 125(5), 641–656. <https://doi.org/10.1037/abn0000169>
- Wright, A. G. C., Stepp, S. D., Scott, L. N., Hallquist, M. N., Beeney, J. E., Lazarus, S. A. ve Pilkonis, P. A. (2017). The effect of pathological narcissism on interpersonal and affective processes in social interactions. *Journal of Abnormal Psychology*, 126(7), 898–910. <https://doi.org/10.1037/abn0000286>
- Wu, C.-W., Chen, W.-W. ve Jen, C.-H. (2020). Emotional intelligence and cognitive flexibility in the relationship between parenting and subjective well-being. *Journal of Adult Development*, 28, 106–115. <https://doi.org/10.1007/s10804-020-09357-x>
- Wurst, S. N., Gerlach, T. M., Dufner, M., Rauthmann, J. F., Grosz, M. P., Küfner, A. C. P., Denissen, J. J. A. ve Back, M. D. (2017). Narcissism and romantic relationships: The differential impact of narcissistic admiration and rivalry. *Journal of Personality and Social Psychology*, 112(2), 280–306. <https://doi.org/10.1037/pspp0000113>

Ek 1. Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 27/10/2021-164875

T.C.
DİCLE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Hukuk Müşavirliği

Sayı : E-14679147-663.05-164875
Konu : İnceleme (Projenin Değerlendirilmesi)

27/10/2021

Sayın YEŞİM DERSUNELİ

"Üniversite Öğrencilerinde Büyükleme ve Kırılgan Narsisizm İle Bilişsel Esneklik ve Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi" başlıklı çalışmamız Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Çalışma ve Yayın Etiği Yönergesi uyarınca Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı tarafından değerlendirilmiş olup söz konusu çalışmamın bilimsel etik açısından uygun olduğuna ilişkin Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı kararı Üniversitemiz Rektörlük Makamının 26.10.2021 tarih ve 163007 sayılı Oluru ile uygun görülmüştür.

Bilgilerini rica ederim.

Av. Rengin AVCI
Hukuk Müşaviri V.

Ek: İlgili Belgeler(1 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BS9N2Y1EEH Pin Kodu :70862 Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5539&eD=BS9N2Y1EEH&eS=164875>
Adres :Dicle Üniversitesi Rektörlüğü, 21280-Diyarbakır Bilgi için: Erikan Seyrek
Telefon: +90 412 241 10 00 Faks: +90 412 241 10 56 Unvanı: Büro Personeli
e-Posta: gensek@dicle.edu.tr Elektronik Ağ: <http://www.dicle.edu.tr>
Kep Adresi: dicleuniversitesi@hs01.kep.tr

Tel No: 2237

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

	DİCLE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU PROJE ONAY BELGESİ FORMU (EK 4)
---	---

(Hukuk Müşavirliğine)

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi olan Yeşim DERSUNELİ'nin Dr. Öğr. Üyesi Özlem TOLAN danışmanlığında yürütülecek olan, ekte belirtilen ölçme araçlarından oluşan "Üniversite Öğrencilerinde Büyükleme ve Kırılgan Narsisizm İle Bilişsel Esneklik ve Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi" başlıklı çalışması, Dicle Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Yönergesi uyarınca değerlendirilmiştir.

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU KARARI (Etik Kurul tarafından doldurulacaktır)	
Başvuru formunun Etik Kurula ulaştığı tarih	20.10.2021/160072
Etik Kurul Karar toplantı tarihi ve karar sayısı	21.10.2021—165
☒ Proje etik açısından uygun bulunmuştur.	
☐ Proje etik açısından geliştirilmesi gerekmektedir.	
Açıklama:	
☐ Proje etik açısından uygun bulunmamıştır.	
Açıklama:	

Prof. Dr. H. Musa BAĞCI
BAŞKAN

Prof. Dr. Hasan TANRIVERDİ
ÜYE

Prof. Dr. Mehmet Mesut ERGİN
ÜYE

Prof. Dr. Kemal ÖZGEN
ÜYE

Prof. Dr. Yılmaz DEMİRHAN
ÜYE

Prof. Dr. Bahar BURTAN DOĞAN
ÜYE

Doç. Dr. Mehmet Halis ÖZER
ÜYE

HKM-FRM-499/00

ASLI GİBİDİR